

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annettua lakia. Ehdotuksen mukaan lain soveltamisalaa supistettaisiin siten, että kuljetustuen piiriin kuuluisivat tavarankuljetukset, jotka alkavat kehitysalueen ensimmäiseltä ja toiselta perusvyöhykkeeltä. Voimassa olevan lain mukaan kuljetustuen piiriin kuuluvat myös kehitysalueen kolmannelta perusvyöhykkeeltä sekä neljännen perusvyöhykkeen tukialueelta alkavat kuljetukset. Lisäksi ehdotetaan Saimaan kanavan kautta tapahtuvien laivakuljetusten tuen suuruus yhdenmukaistettavaksi vastaavien meritse ta-

pahtuvien laivakuljetusten tukeen nähden. Nykyisin Saimaan kautta tapahtuvista kuljetuksista maksetaan oleellisesti korkeampi tuki kuin vastaavista merikuljetuksista.

Ehdotuksen tarkoituksena on säästöjen aikaansaaminen valtion menoissa karsimalla elinkeinotukia valtioneuvoston julkisen talouden tasapainon parantamiseksi tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Lisäksi ehdotus suuntaa aluetukea Euroopan talousalueella sovellettavaksi tulevien periaatteiden mukaisesti.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Lain maantieteellisen soveltamisalan supistaminen

Kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain (954/81) tarkoituksena on ollut alentaa kehitysalueen elinkeinoelämälle keskimääräistä pitemmistä kuljetusmatkoista johtuvia lisäkustannuksia. Tavoitteena on myös ollut parantaa edellytyksiä kehitysalueella jo tapahtuvan tuotannon määrän nostamiseksi, uuden tuotantoiminnan aikaansaamiseksi sekä entisen että uuden tuotannon jalostusasteen kohottamiseksi.

Kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain 1 §:n mukaan kuljetustukea maksetaan Suomessa suoritettavista tavarankuljetuksista, jotka alkavat aluepolitiikasta annetussa laissa (1168/88) tarkoitettulta kehitysalueelta tai nel-

jännän perusvyöhykkeen tukialueelta. Kuljetustuki kattaa siten alueellisesti huomattavan osan maan alueesta.

Säästöjen aikaansaamiseksi ja julkisen talouden tasapainon parantamiseksi valtioneuvosto teki 14 päivänä lokakuuta 1992 periaatepäätöksen, johon sisältyviin laajakantoisiin rakenteellisiin uudistuksiin kuuluu kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla elinkeinotukien karsiminen muun muassa tarkistamalla kuljetustuen myöntämisperusteita. Suoritetun selvitystyön perusteella voidaan todeta, että kuljetustuessa on saatavissa aikaan valtiontaloudellisia säästöjä supistamalla kuljetustuen piiriin kuuluva alue koskemaan kehitysalueen ensimmäistä ja toista perusvyöhykettä. Näillä perusvyöhykkeillä valmistetuille tuotteille maksetun kuljetustuen osuus on vastannut keskimäärin noin puolta kaikesta maksetusta kuljetustuesta. Muutos ei vaikuttaisi heikoimmin kehittynei-

den kehitysalueiden asemaan saada nykyisen tasoista kuljetustukea. Myös laivakuljetukset sekä Pohjanlahdella että Saimaalla olisivat edelleen kuljetustuen piirissä edellyttäen, että tuen kohteena oleva tuote on valmistettu ensimmäisellä tai toisella perusvyöhykkeellä.

Ehdotettu muutos edellyttää edellä mainitun 1 §:n sekä 2 §:n 1 momentin 4 kohdan b alakohdan, 8 §:n 1 momentin, 10 §:n 1 ja 2 momentin sekä 12 §:n 1 momentin muuttamista tarpeellisilta osin.

Lain 2 §:n 1 momentin 4 kohta ja 8 §:n 1 momentti koskevat kuljetustuen piiriin kuuluvan kuljetuksen tarkempaa määrittelyä siten, että ensin mainitussa lainkohdassa on määritelty niiden satamien tai laivauspaikkojen sijainti, joista alkavat laivaukset tulevat kuljetustuen piiriin ja toiseksi mainitussa lainkohdassa kuljetustuen piiriin kuuluvan kuljetuksen alku kohta. Nämä lainkohdat sekä 1 § muutetaan siten, että ne koskevat ainoastaan kehitysalueen ensimmäistä ja toista perusvyöhykettä.

Kuljetustuen suuruuden perusteet on säädetty lain 10 §:ssä, johon sisältyy kutakin kuljetusmatkaa vastaavat kuljetustukiprosentit taulukon muodossa. Ehdotetun muutoksen johdosta taulukon tukiprosentit on tarpeen muuttaa siten, että nykyisiä tukiprosentteja, jotka koskevat kehitysalueen kolmannelta perusvyöhykkeeltä alkavia kuljetuksia, tulee korottaa 3 prosenttiyksiköllä tukitason määrittelemiseksi toiselta perusvyöhykkeeltä alkavista kuljetuksista. Näin muodostuvasta perustaulukosta saadaan ensimmäiseltä perusvyöhykkeeltä alkavien kuljetusten tukiprosentit korottamalla näitä tukiprosentteja kolmella prosenttiyksiköllä (10 §:n 2 momentti). Nämä muutokset ovat tarpeen, jotta nykyinen kuljetustukitaso säily entisellään ensimmäiseltä ja toiselta perusvyöhykkeeltä alkavissa kuljetuksissa.

1.2. Laivakuljetusten tuen yhtenäistäminen Saimaan ja Pohjanlahden kuljetusten kesken

Valtiontaloudellisia säästöjä voidaan myös aikaansaada saattamalla kuljetustuen piiriin kuuluvien tavaroiden Saimaan kanavan kautta tapahtuvat laivakuljetukset tasaveroiseen asemaan vastaaviin Pohjanlahden merikuljetuksiin nähden.

Lain 12 §:n 1 momentin nojalla kuljetustukea maksetaan Kalajoen kunnassa ja sen pohjoispuolella sijaitsevista Pohjanlahden satamista

lähteille laivauksille 16,30 mk/ tonni ja Merikarvian kunnassa sekä sen ja Kalajoen kunnan välillä sijaitsevista satamista ja laivauspaikoista lähteille laivakuljetuksille 8,30 mk/tonni. Saimaan kanavan kautta tapahtuville laivauksille maksetaan kuljetustukea 32,75 mk/tonni silloin, kun laivaus tapahtuu Joensuun satamasta ja sen pohjoispuolella sijaitsevista satamista tai laivauspaikoista sekä 26,50 mk/tonni, kun laivaus tapahtuu muista Saimaan vesistöalueen satamista tai laivauspaikoista. Edellä mainituista kuljetustuen määrästä kauppa- ja teollisuusministeriö on päättänyt lain 12 §:n 2 momentissa annetun valtuuden nojalla.

Korotettu laivakuljetustuki Saimaan kanavan kautta on toteutettu vuonna 1973 sen johdosta, että kuljetustukijärjestelmällä pyrittiin edistämään Saimaan kanavan liikennettä. Eri suuruisien kuljetustukien maksamista näiden kuljetusreittien välillä ei ole enää pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Saimaan kanavan kautta tapahtuvien laivauksen saattamiseksi samaan asemaan kuin Pohjanlahden satamien kautta tapahtuvat kuljetukset, ehdotetaan Joensuun satamasta ja sen pohjoispuolelta alkavista laivauksista maksettavaksi saman suuruisen kuljetustuki kuin Kalajoen kunnasta tai sen pohjoispuolelta Pohjanlahdella alkavista kuljetuksista maksetaan kuljetustukea eli 16,30 mk/tonni. Vastaavasti muista Saimaan vesistöalueen kuljetuksista maksettaisiin yhtä suuri kuljetustuki kuin Merikarvian kunnasta sekä sen ja Kalajoen kunnan väliltä alkavista Pohjanlahden laivauksista eli 8,30 mk/tonni.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Vuonna 1992 maksetusta 155 miljoonan markan suuruisesta kuljetustuesta oli kehitysalueen ensimmäisellä ja toisella perusvyöhykkeellä valmistetuille tuotteille maksetun kuljetustuen osuus 53 %. Ehdotetulla muutoksella saataisiin aikaan siten merkittävää säästöä vuonna 1994, jolloin kuluvan vuoden jälkimmäisen vuosipuoliskon kuljetustuki tulee maksettavaksi. Tarkemman markkamääräisen arvon esittäminen koko vuodelta 1994 ei tässä vaiheessa ole mahdollista, koska aluepoliittinen aluejako uudistetaan vuoden 1994 alusta.

Muuttamalla Saimaan kanavan kautta tapahtuviin laivakuljetuksiin maksettava kulje-

tustuki samansuuruiseksi kuin vastaaviin kuljetuksiin Pohjanlahdella kuluvan vuoden heinäkuun alusta lukien voidaan vuonna 1994 tapahtuvissa kuljetustukimaksuissa aikaansaada noin 4 miljoonan markan säästö.

Kuljetustuki maksetaan puolivuotiskausia koskevien hakemusten perusteella jälkikäteen. Tästä johtuen kunkin budjettivuoden aikana käytännössä vain noin kolmasosa maksatuksista kohdistuu kyseisen vuoden aikana tapahtuneisiin kuljetuksiin. Siten merkittävämpien säästöjen aikaansaamiseksi vuonna 1994 maksettavassa kuljetustuessa lainmuutos on toteutettava kuluvan vuoden heinäkuun alusta.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä.

4. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Valtiontaloudellisten säästövaikutusten lisäksi ehdotetut muutokset suuntaavat aluetukijärjestelmän soveltamista Euroopan talousalueella sovellettavaksi tulevien periaatteiden mukaisesti.

5. Voimaantulo

Koska kuljetustukea haetaan ja maksetaan puolivuositain, on tarkoituksenmukaisinta sekä hakijoiden että tukea myöntävän kauppa- ja teollisuusministeriön kannalta, että muutokset tuen myöntämisen perusteisiin ajoitetaan puolivuotiskauden alkuun, jolloin koko hakemuserää voidaan käsitellä yhtäläisin perustein. Tämän johdosta sekä säästöjen aikaansaamiseksi viivytyksettä lainmuutos ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kuljetusten alueellisesta tukemisesta 18 päivänä joulukuuta 1981 annetun lain (954/81) 1 §, 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 8 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 ja 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § 15 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1111/89) ja 10 §:n 1 momentti 21 päivänä joulukuuta 1984 annetussa laissa (901/84), seuraavasti:

1 §

Suomessa suoritettavista tavarankuljetuksista, jotka alkavat aluepolitiikasta annetussa laissa (1168/88) tarkoitetulta kehitysalueen ensimmäiseltä tai toiselta perusvyöhykkeeltä, maksetaan valtion varoista kuljetustukea siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kuljetustukea maksetaan:

4) laivalla suoritettavista kotimaahan suuntautuvista rannikkokuljetuksista ja ulkomaille suuntautuvista vientikuljetuksista:

a) jotka alkavat Merikarvian kunnassa ja sen pohjoispuolella sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista;

b) jotka alkavat muualla kehitysalueen ensimmäisellä tai toisella perusvyöhykkeellä olevassa kunnassa sijaitsevasta satamasta tai laivauspaikasta ja koskevat kunnassa valmistettuja tuotteita; tai

c) jotka alkavat Saimaan vesistöalueen satamista tai laivauspaikoista ja tapahtuvat Saimaan kanavan kautta.

8 §

Kuljetustukea maksetaan kehitysalueen ensimmäisellä ja toisella perusvyöhykkeellä jalostettujen tuotteiden jalostuspaikalta alkavasta kuljetuksesta.

10 §

Kuljetustuen määrä 7 §:ssä tarkoitetusta kuljetusmaksusta on kehitysalueen toiselta perusvyöhykkeeltä alkavista rautatie- ja kuorma-autokuljetuksista:

Kuljetettu matka kilometriä	Tukiprosentti	Tukiprosentti 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin laivakuljetuksiin liittyvissä kuljetuksissa
101— 115	—	8
116— 130	—	10
131— 160	—	13
161— 210	—	15
211— 260	—	18
261— 280	8	20
281— 300	12	23
301— 330	15	23
331— 400	18	23
401— 440	20	23
441— 500	23	23
501— 540	25	25
541— 600	28	28
601— 640	31	31
641— 700	33	33
701— 800	35	35
801— 900	37	37
901—1000	39	39
1001—1140	41	41
yli 1140	43	43

Kehitysalueen ensimmäiseltä perusvyöhykkeeltä alkavista kuljetuksista maksetaan 1 momentissa tarkoitettu tuki kolmella prosenttiyksiköllä korotettuna.

12 §

Kuljetustuen määrä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa laivakuljetuksissa on:

	mk/tonni
1) Kalajoen kunnassa ja sen pohjoispuolella sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvissa Joensuun satamasta ja sen pohjoispuolella olevista satamista tai laivauspaikoista alkavista laivauksista	16,30
2) Merikarvian kunnassa sekä sen ja Kalajoen kunnan välillä sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista sekä muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista Saimaan vesistöalueen satamista tai laivauspaikoista alkavista laivauksista ...	8,30
3) muualla kehitysalueen ensimmäisellä tai toisella perusvyöhykkeellä olevassa kunnassa sijaitsevasta satamasta tai laivauspaikasta alkavista laivauksista, jotka koskevat kunnassa valmistettuja tuotteita	8,30

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1993. Lakia sovelletaan kuljetuksiin, jotka alkavat lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Kauppa- ja teollisuusministeri *Pekka Tuomisto*

Laki

kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuljetusten alueellisesta tukemisesta 18 päivänä joulukuuta 1981 annetun lain (954/81) 1 §, 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 8 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 ja 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § 15 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1111/89) ja 10 §:n 1 momentti 21 päivänä joulukuuta 1984 annetussa laissa (901/84), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Suomessa suoritettavista tavarankuljetuksista, jotka alkavat aluepolitiikasta annetussa laissa (1168/88) tarkoitetulta kehitysalueelta tai neljännen perusvyöhykkeen tukialueelta, maksetaan valtion varoista kuljetustukea siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kuljetustukea maksetaan:

4) laivalla suoritettavista kotimaahan suuntautuvista rannikkokuljetuksista ja ulkomaille suuntautuvista vientikuljetuksista:

a) jotka alkavat Merikarvian kunnassa ja sen pohjoispuolella sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista;

b) jotka alkavat muualla kehitysalueena tai tukialueena olevassa kunnassa sijaitsevasta satamasta tai laivauspaikasta ja koskevat kunnassa valmistettuja tuotteita; tai

c) jotka alkavat Saimaan vesistöalueen satamista tai laivauspaikoista ja tapahtuvat Saimaan kanavan kautta.

8 §

Kuljetustukea maksetaan kehitysalueella ja neljännen perusvyöhykkeen tukialueella jalostettujen tuotteiden jalostuspaikalta alkavasta kuljetuksesta.

10 §

Kuljetustuen määrä 7 §:ssä tarkoitettua kul-

1 §

Suomessa suoritettavista tavarankuljetuksista, jotka alkavat aluepolitiikasta annetussa laissa (1168/88) tarkoitetulta *kehitysalueen ensimmäisellä tai toisella* perusvyöhykkeeltä, maksetaan valtion varoista kuljetustukea siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kuljetustukea maksetaan:

4) laivalla suoritettavista kotimaahan suuntautuvista rannikkokuljetuksista ja ulkomaille suuntautuvista vientikuljetuksista:

a) jotka alkavat Merikarvian kunnassa ja sen pohjoispuolella sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista;

b) jotka alkavat muualla *kehitysalueen ensimmäisellä tai toisella perusvyöhykkeellä* olevassa kunnassa sijaitsevasta satamasta tai laivauspaikasta ja koskevat kunnassa valmistettuja tuotteita; tai

c) jotka alkavat Saimaan vesistöalueen satamista tai laivauspaikoista ja tapahtuvat Saimaan kanavan kautta.

8 §

Kuljetustukea maksetaan *kehitysalueen ensimmäisellä ja toisella perusvyöhykkeellä* jalostettujen tuotteiden jalostuspaikalta alkavasta kuljetuksesta.

10 §

Kuljetustuen määrä 7 §:ssä tarkoitettua kul-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jetusmaksusta on kehitysalueen kolmannelta perusvyöhykkeeltä alkavista rautatie- ja kuorma-autokuljetuksista:

jetusmaksusta on kehitysalueen *toiselta* perusvyöhykkeeltä alkavista rautatie- ja kuorma-autokuljetuksista:

Kuljetettu matka kilometriä	Tukiprosentti	Tukiprosentti 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin laivakuljetuksiin liittyvissä kuljetuksissa
101— 115	—	5
116— 130	—	7
131— 160	—	10
161— 210	—	12
211— 260	—	15
261— 280	5	17
281— 300	9	20
301— 330	12	20
331— 400	15	20
401— 440	17	20
441— 500	20	20
501— 540	22	22
541— 600	25	25
601— 640	28	28
641— 700	30	30
701— 800	32	32
801— 900	34	34
901—1000	36	36
1001—1140	38	38
yli 1140	40	40

Kuljetettu matka kilometriä	Tukiprosentti	Tukiprosentti 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin laivakuljetuksiin liittyvissä kuljetuksissa
101— 115	—	8
116— 130	—	10
131— 160	—	13
161— 210	—	15
211— 260	—	18
261— 280	8	20
281— 300	12	23
301— 330	15	23
331— 400	18	23
401— 440	20	23
441— 500	23	23
501— 540	25	25
541— 600	28	28
601— 640	31	31
641— 700	33	33
701— 800	35	35
801— 900	37	37
901—1000	39	39
1001—1140	41	41
yli 1140	43	43

Kehitysalueen ensimmäiseltä perusvyöhykkeeltä alkavista kuljetuksista maksetaan 1 momentissa tarkoitettu tuki kuudella ja *toiselta perusvyöhykkeeltä alkavista kuljetuksista kolmella prosenttiyksiköllä korotettuna. Neljännen perusvyöhykkeen tukialueelta alkavista kuljetuksista tuki maksetaan 1 momentin mukaisena.*

Kehitysalueen ensimmäiseltä perusvyöhykkeeltä alkavista kuljetuksista maksetaan 1 momentissa tarkoitettu tuki *kolmella* prosenttiyksiköllä korotettuna.

12 §

Kuljetustuen määrä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa laivakuljetuksissa on:

- 1) Kalajoen kunnassa ja sen pohjoispuolella sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista mk/tonni 9,00

12 §

Kuljetustuen määrä 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa laivakuljetuksissa on:

- 1) Kalajoen kunnassa ja sen pohjoispuolella sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista *sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvissa Joensuun satamasta ja sen pohjoispuolella olevista satamista tai laivauspaikoista alkavista laivauksista* mk/tonni 16,30

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) Merikarvian kunnassa sekä sen ja Kalajoen kunnan välillä sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista	4,50	2) Merikarvian kunnassa sekä sen ja Kalajoen kunnan välillä sijaitsevista Pohjanlahden satamista tai laivauspaikoista <i>sekä muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista Saimaan vesistöalueen satamista tai laivauspaikoista alkavista laivauksista</i>	8,30
3) muualla kehitysalueena tai tukialueena olevassa kunnassa sijaitsevista satamista tai laivauspaikoista alkavat laivakuljetukset, jos kuljetukset koskevat kunnassa valmistettuja tuotteita	4,50	3) <i>muualla kehitysalueen ensimmäisellä tai toisella perusvyöhykkeellä olevassa kunnassa sijaitsevasta satamasta tai laivauspaikasta alkavista laivauksista, jotka koskevat kunnassa valmistettuja tuotteita</i>	8,30
4) <i>Saimaan kanavan kautta tapahtuvista laivakuljetuksista:</i>			
a) <i>Joensuun satamasta ja sen pohjoispuolella olevista satamista tai laivauspaikoista</i>	18,00		
b) <i>muista Saimaan vesistöalueen satamista tai laivauspaikoista</i>	14,50		

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1993. Lakia sovelletaan kuljetuksiin, jotka
alkavat lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

